

Vlada Crne Gore

Nacionalni odbor za olakšice u vazdušnom saobraćaju

IZVJEŠTAJ

**o sprovođenju Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju za
2022. godinu**

Podgorica, mart 2023. godine

1. Osnov za formiranje i sastav Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju

Pravni osnov za formiranje Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju je propisan članom 58 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Sl. list Crne Gore“ br. 30/12, 30/17 i 82/20), gdje je definisano da Vlada Crne Gore osniva Nacionalni odbor za olakšice u vazdušnom saobraćaju radi sprovođenja Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju i davanja preporuka za unaprjeđenje mjera, aktivnosti i tehnoloških postupaka kojima se olakšava obavljanje međunarodnog vazdušnog saobraćaja i protoka putnika, prtljaga, tereta i/ili pošte.

Pored nacionalnog zahtjeva, potreba osnivanja Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju (u daljem tekstu: Odbor za olakšice), proizilazi iz međunarodnih standarda kojima je propisano uspostavljanje tijela koje se bavi pitanjem olakšica u međunarodnom vazdušnom saobraćaju i to:

- Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu (Čikago, 7. decembar 1944. godine), kojoj je Crna Gora pristupila 31. januara 2007. godine i 13. marta 2007. godine postala punopravni član Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO);
- Međunarodnih dokumenata Evropske konferencije civilnog vazduhoplovstva (ECAC), čiji je Crna Gora punopravni član od 25. juna 2008. godine;
- Multilateralnog sporazuma između Evropske zajednice i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu o uspostavljanju zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja (European Common Aviation Area (ECAA) Agreement), koji je Skupština Crne Gore ratifikovala 9. oktobra 2007. godine, i isti je stupio na snagu 26. oktobra 2007. godine objavljivanjem Zakona o ratifikaciji ECAA Sporazuma („Sl. list RCG“, broj 62/07 i „Sl. list CG – Međunarodni ugovori“, broj 1/11)¹. Ovim Sporazumom Crna Gora se obavezala da implementira međunarodne standarde i, koliko je u mogućnosti, preporučene prakse iz oblasti međunarodnog civilnog vazduhoplovstva.

Po smjernicama međunarodnih zahtjeva, domaćim zakonodavstvom je definisan sastav Odbora za olakšice koji čine: predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja, organa državne uprave nadležnih za vanjske poslove, policijske poslove, turizam, finansije, Agencije za civilno vazduhoplovstvo i organa uprave nadležnog za poslove carine. Takođe, pored stalnih članova Odbora za olakšice, u njegovom radu, po potrebi, učestvuju

---

¹ Predlog zakona o potvrđivanju izmjena Multilateralnog sporazuma između Evropske zajednice i njenih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Crne Gore, Kraljevine Norveške, Republike Srbije i Misije Privremene Uprave Ujedinjenih Nacija na Kosovu o uspostavljanju zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja (ECAA Sporazum) je u oktobru 2021. godine prošao proceduru Vlade Crne Gore i čeka se na usvajanje od strane Skupštine Crne Gore.

predstavnicima organa državne uprave nadležnih za poslove zdravlja i poljoprivrede, kao i operatora aerodroma i vazdušnog prevoznika.

2. Osnivanje Odbora za olakšice i njegove izmjene

Odbor za olakšice je prvi put osnovan 16. maja 2013. godine kada je Vlada Crne Gore na osnovu člana 58 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Sl. list Crne Gore“, br. 30/12, 30/17 i 82/20), donijela Odluku o osnivanju Odbora za olakšice. Odluka Vlade Crne Gore, objavljena je u „Službenom listu Crne Gore“, broj 33/13, a stupila je na snagu 19. jula 2013. godine.

Odbor za olakšice u ovom sastavu je funkcionisao do 2015. godine kada je zbog određenih kadrovskih promjena u organima državne uprave koji su značajni za rad ovog odbora, te problema u radu sa kojim se odbor susretao u prethodnom periodu, donijeta odluka o osnivanju novog saziva Odbora za olakšice. Nova Odluka o osnivanju Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju objavljena je u Službenom listu Crne Gore, broj 62/15, a stupila je na snagu 10.11.2015. godine.

Nakon ove odluke, Odbor za olakšice je u izabranom sastavu nastavio sa radom do sredine 2018. godine, kada je takođe zbog kadrovskih promjena u organima državne uprave koji su značajni za rad ovog odbora konstatovano da iste predstavljaju smetnju za dalji rad. S tim u vezi, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je pokrenulo proceduru izmjene sastava Odbora za olakšice kroz inoviranu Odluku o osnivanju Odbora za olakšice, koja je usvojena na sjednici Vlade Crne Gore od 27.09.2018. godine. Predmetna Odluka je objavljena u Službenom listu Crne Gore, broj 69/18, a stupila je na snagu 02.11.2018. godine.

Odluka o osnivanju Odbora za olakšice je naknadno izmijenjena u prvom kvartalu 2019. godine kada je zbog nemogućnosti prisustva predstavnika Uprave carina sjednicama Odbora za olakšice, Vlada Crne Gore donijela Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju Odbora za olakšice („Sl. list Crne Gore“, br. 17/19), na osnovu koje je promijenjen član Odbora za olakšice odnosno predstavnik Uprave carina. Takođe, predmetna odluka je izmijenjena u 2020. godini zbog promjene člana Odbora iz Ministarstva nadležnog za vanjske poslove i ta izmjena je objavljena kroz Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju („Sl. list Crne Gore“, br. 55/20).

Kako je krajem 2020. godine formiran novi saziv Vlade Crne Gore, što je kao posljedicu imalo određene kadrovske promjene u sastavu državnih organa, od kojih je jedan dio predstavnika tih organa po osnovu svoje funkcije bio član Odbora za olakšice, neophodno je bilo pristupiti izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Odbora odnosno donošenju nove odluke o osnivanju samog Odbora za olakšice. Ovaj proces je zaključen donošenjem Odluke o izmjeni Odluke o osnivanju Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju („Sl. list Crne Gore“, br. 71/21).

Imajući u vidu da je Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 27.09.2018. godine, donijela Odluku o osnivanju Odbora za olakšice, koja je stupila na snagu 02.11.2021. godine, i kojom je ograničila mandat Odbora na četiri godine, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 02.11.2022. godine, donijela novu Odluku o osnivanju Odbora za olakšice, koja je stupila na snagu 22.11.2022. godine, i kojom je u potpunosti izmijenjen sastav članova Nacionalnog odbora.

3. Nadležnosti Odbora za olakšice

Nadležnosti Odbora za olakšice, propisane Zakonom o vazdušnom saobraćaju („Sl. List Crne Gore“ broj 30/12, 30/17 i 82/20), su:

- da predlaže Nacionalni program za olakšice u vazdušnom saobraćaju;
- dostavlja godišnji izvještaj o sprovođenju programa za olakšice Vladi, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu;
- sprovodi mjere i aktivnosti za olakšanje obavljanja međunarodnog vazdušnog saobraćaja i protoka putnika, prtljaga, tereta i/ili pošte;
- obavlja i druge poslove u skladu sa Nacionalnim programom za olakšice u vazdušnom saobraćaju.

Pored gore navedenih nadležnosti, predstavnici Odbora za olakšice, u okviru svojih nadležnosti, prate sprovođenje mjera za olakšanje protoka putnika, prtljaga, tereta i pošte definisanih Nacionalnim programom za olakšice u vazdušnom saobraćaju, i po potrebi, pozivaju predstavnike organa državne uprave nadležnih za poslove zdravlja i poljoprivrede, kao i operatora aerodroma i vazdušnog prevoznika da učestvuju u rad Odbora.

4. Rad Odbora za olakšice

Imajući u vidu da je trenutni saziv Odbora za olakšice formiran tek krajem novembra mjeseca prošle godine, članove Odbora za olakšice očekuje značajan posao imajući u vidu da su obaveze koje je Odbor za olakšice trebao završiti u 2022. godini, bile već na isteku rokova za realizaciju, a sjednice predhodnog sastava Odbora, osim sjednice na kojoj je razmatran prijedlog Izvještaja o sprovođenju Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju za 2021 godinu, nijesu više održavane.

U dijelu praćenja primjene mjera sprovođenja Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju, a po pitanju pružanja adekvatne pomoći putnicima sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti na crnogorskim aerodromima, na Aerodromu Podgorica su u sklopu projekta „Danova“ realizovana izvjesna unaprijeđenja u dijelu dostupnosti aerodroma slijepim i slabovidim osobama, posredstvom uvođenja novih usluga i mogućnosti kojima bi i se omogućio potpuni pristup svim informacijama, sadržajima i uslugama prevoza.

Inače, DANOVA² je projekat transnacionalne saradnje koji sufinansira Dunavski transnacionalni program (DTP), kao finansijski instrumenti evropske teritorijalne saradnje, a poznatiji je pod nazivom „interreg Dunav“

---

² DANOVA je projekat transnacionalne saradnje koji sufinansira Dunavski transnacionalni program (DTP), kao finansijski instrumenti evropske teritorijalne saradnje, a poznatiji je pod nazivom „interreg Dunav

Prema podacima Evropskog saveza slijepih (EES), više od 30 miliona slijepih i slabovidih osoba ne može putovati samostalno jer preko 96% evropskog transportnog sistema, naročito u Dunavskoj regiji, još uvijek nije u potpunosti dostupno osobama sa oštećenjima vida.³ Primjenom integrativnog i transnacionalnog prisupa, projektni partneri, među kojima i Aerodromi Crne Gore, su u sklopu projekta:⁴

1. Identifikovali dostupna rješenja i primjere najbolje prakse koji se mogu uspješno prenijeti u Dunavskoj regiji,
2. Osmislili novi koncept transportnog sistema koji je u potpunosti dostupan slijepim i slabovidim putnicima,
3. Obučili relevantne ciljne grupe kako da koriste predmetna rješenja i kako da na pravi način pomognu putnicima sa oštećenjem vida.

U dijelu praćenja primjene mjera sprovođenja Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju, a po pitanju pružanja adekvatne pomoći putnicima sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti na Aerodromu Tivat, stanje je nepromijenjeno.

Operatori crnogorskih aerodroma su u dijelu otklanjanja konstatovanih neusaglašenosti izradili korektivni akcioni plan, čije sprovođenje je u toku i prati se od strane nadležnih vazduhoplovnih vlasti, a ujedno i od strane Odbora za olakšice.

U cilju praćenja smjernica (Prilog 1) Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju i preduzimanja aktivnosti na uspostavljanju sistema za slanje informacija o putnicima unaprijed (API) i podataka o putnicima (PNR), nakon stupanja na snagu Zakona o obradi podataka u vazdušnom saobraćaju radi sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela terorizma i drugih teških krivičnih djela ("Službeni list CG", br. 111/2022 od 7.10.2022. godine), u sastavu Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprave policije formirana je Jedinica za obradu podataka o putnicima u avio saobraćaju (PIU).

Takođe, u cilju uspostavljanja Jedinice za informacije o putnicima (tzv. PIU jedinica - PNR) u Upravi policije Crne Gore, Ministarstvo unutrašnjih poslova je tokom 2021. i 2022. godine u saradnji sa Graničnom službom Ujedinjenog kraljevstva (UK BF) otpočelo sa organizacijom obuka za obradu PNR podataka.

U skladu sa potpisanim Memorandumom o razmijevanju između Uprave policije Crne Gore i državnog sekretara za unutrašnje poslove Ujedinjenog Kraljevstva kojeg predstavlja Granična služba vezano za zajedničku saradnju, unapređenje znanja i razvoj vještina u svim pitanjima vezanim za granice Crne Gore, UK BF je u predhodnom periodu organizovala osnovnu obuku za obradu PNR podataka za potencijalne kandidate koji će raditi u crnogorskoj PIU jedinici. Kako bi se izvršila kvalitetna selekcija kandidata koji će raditi na ovim poslovima, raspisan je interni oglas za pohađanje predmetne obuke na nivou Uprave policije, na koji su se mogli prijaviti svi zainteresovani kandidati koji su zadovoljavali uslove propisane oglasom. Eksperti iz Ujedinjenog Kraljevstva održali su inicijalnu obuku za službenike koji su potencijalni kandidati (njih 26) za rad u PIU jedinici.

Po završenoj realizaciji inicijalne obuke odabrani su službenici koji ispunjavaju kriterijume i koji mogu dati puni doprinos u uspješnom radu Jedinice za informacije o putnicima, za pohađanje naredne faze obuke za obradu PNR podataka.

Takođe, tokom 2022. godine u saradnji sa UK BF organizovane su još dvije obuke za obradu PNR podataka, koju je pohađalo 17 službenika, dok je naprednu obuku pohađalo 6 službenika koji su odabrani daljom selekcijom od strane eksperata.

5. Buduće aktivnosti

U narednom periodu, predstavnici Odbora za olakšice će u sklopu rada samog odbora razmatrati inicijative i postupke, koji će za cilj imati implementaciju međunarodnih regulatornih zahtjeva i preporučene prakse kroz zakone i podzakonske akte iz nadležnosti svih organa koji učestvuju u sistemu sprovođenja olakšica u vazdušnom saobraćaju.

Takođe, predstavnici Odbora za olakšice će u cilju obučavanja pohađati adekvatne trening programe i prisustvovati radnim sastancima sa ciljem sticanja odgovarajućih kvalifikacija za uspješno obavljanje uobičajenih aktivnosti na polju olakšica u vazdušnom saobraćaju.

Dodatno, u sklopu redovnih aktivnosti, predstavnici Odbora za olakšice će u domenu svojih mogućnosti sprovoditi aktivnosti u cilju praćenju sprovođenja mjera za olakšanje obavljanja međunarodnog vazdušnog saobraćaja i protoka putnika, prtljaga, tereta i/ili pošte.

Imajući u vidu da u toku 2023 godine, Crnoj Gori predstoji posjeta ICAO audit tima, koji će septembru mjesecu izvršiti nadzor na Aerodromu Podgorica u dijelu provjere stepena usaglašenosti Crne Gore sa standardima i preporučenim praksama ICAO-a koji se odnose na bezbjednost i olakšice u civilnom vazduhoplovstvu, predstavnici Odbora će na osnovu budućeg Izvještaja ICAO-a, uraditi analizu postojećeg Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju, koja će dati dalje smjernice u vezi njegovih eventualnih izmjena i dopuna.

PREDSJEDNIK
Aleksandar Novović